

UCHWAŁA NR LXXI/340/2023
RADY MIEJSKIEJ DOBRZYŃ NAD WISŁĄ

z dnia 20 grudnia 2023 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2024**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, 1005, 1079 i 1561), art. 4¹ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 oraz z 2022 r. poz. 24, 218, 1700 i 2185) i art. 10 ust. 1-2a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050, z 2021 r. poz. 2469 oraz z 2022 r. poz. 763,764, 1700 i 1812) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2024 zwany dalej „Programem”, stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Przyjmuje się preliminarz wydatków według zadań określonych w Programie na rok 2024, stanowiący załącznik nr 2 do niniejszej uchwały.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Dobrzyń nad Wisłą.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty na terenie Miasta i Gminy Dobrzyń nad Wisłą.

Przewodniczący Rady Miejskiej

inż. Krzysztof Pryciak

**GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
NA ROK 2024**

WPROWADZENIE

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych stanowi podstawę do praktycznej realizacji na terenie Gminy zadań, wynikających z ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050, z 2021 r. poz. 2469 oraz z 2022 r. poz. 763, 764, 1700 i 1812).

Występowanie problemów alkoholowych oraz problemów dotyczących narkomanii w środowisku stwarza poważne zagrożenie dla kondycji zdrowotnej i moralnej społeczeństwa oraz niesie z sobą ogromne skutki społeczne i ekonomiczne. Przeciwdziałanie tym zagrożeniom wymaga systematycznej i właściwie zorganizowanej działalności w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Podejmowanie tych działań jest ustawowym zadaniem własnym gminy.

Polski model rozwiązywania problemów alkoholowych zakłada, iż większość kompetencji i zadań jest zlokalizowanych na poziomie samorządu gminy, która na mocy ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi uzyskała kompetencje do rozwiązywania problemów alkoholowych, a na mocy ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, kompetencji do przeciwdziałania narkomanii w społeczności lokalnej. To właśnie gmina ma przedsięwziąć środki zaradcze oraz naprawcze skierowane do lokalnej społeczności, aby zapobiegać i minimalizować skutki alkoholizmu i narkomanii. Po kilku latach funkcjonowania znowelizowanej ustawy i realizowania kolejnych programów profilaktyki nadszedł czas na zmiany ku lepszym rozwiązaniom, rozwiązaniom bardziej skutecznym.

Obecnie nie zastanawiamy się już, czy warto pomagać osobom, rodzinom z problemem alkoholowym a szczególnie dzieciom z rodzin dotkniętych chorobą alkoholową, ale jak to zrobić szybciej, skuteczniej, efektywniej. Pomagać to znaczy minimalizować skutki alkoholizmu, narkomanii, nikotynizmu, pomagać to przede wszystkim zapobiegać, czyli edukować, uświadamiać, wskazywać alternatywne sposoby spędzania wolnego czasu, radzenia sobie z sytuacjami trudnymi, konfliktowymi, jak skutecznie bez używek rozładować napięcie i rodzącą się agresję. Pomagać to również wspierać młodych ludzi w kształtowaniu prawidłowych postaw osobowościowych, aby nie było potrzebne „podpieranie się” substancjami uzależniającymi. Uczuć umiejętności mówienia „nie” w sytuacjach, gdy młody człowiek jest poddany presji otoczenia.

Alkoholizm, narkomania czy nikotynizm to choroba, która rozwija się latami, niepostrzeżenie. Skutki uzależnień nie ograniczają się jedynie do ograniczeń fizycznych czy psychicznej degradacji samego alkoholika, one dotyczą wszystkich osób, które żyją, pracują czy przyjaźnią się z uzależnionym.

I. DIAGNOZA SYTUACJI W GMINIE DOBRZYŃ NAD WISŁĄ W ASPEKcie PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I NARKOTYKOWYCH.

Gmina Dobrzyń nad Wisłą jest gminą miejsko-wiejską i liczy 7.321 tys. mieszkańców z czego: 5.358 tys. mieszkańców na terenach wiejskich i 1.963 tys. w mieście (stan na dzień 31.12.2022 r. wg danych ewidencji ludności Urzędu Miasta i Gminy w Dobrzyniu nad Wisłą). Gmina ma wciąż wysoki wskaźnik bezrobocia, przy czym problem ten maleje, kiedy zbliża się sezon letni i wiele osób ma możliwość podjęcia pracy sezonowej.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Lipnie na dzień 31 grudnia 2022 roku zarejestrowanych było 353 bezrobotnych, w tym 193 kobiet. Zasiłek dla bezrobotnych przysługiwał dla 51 osób, w tym 32 kobiet.

Utrzymywanie się wysokiej stopy bezrobocia i jego strukturalny charakter stanowi jeden z głównych czynników ryzyka nasilania się problemów alkoholowych i zaburzeń o charakterze niedostosowania społecznego. Brak pracy, konieczność poszukiwania jej poza miejscem zamieszkania ograniczają możliwości samodzielnego zaspokajania potrzeb materialnych rodzin, sprzyjając reakcjom i zachowaniom frustracyjnym. Skutkiem tego jest powstawanie negatywnych mechanizmów redukcji napięcia, w tym poprzez nadużywanie alkoholu, a dalszą tego konsekwencją mogą być zachowania agresywne i przemoc w rodzinach.

Związane z tym osłabienie funkcji opiekuńczo-wychowawczej rodziny naraża w sposób szczególny dzieci na poszukiwanie alternatywnych form aktywności, w tym destrukcyjnych – związanych ze spożywaniem alkoholu i narkotyków.

Na terenie Gminy funkcjonują 4 Szkoły Podstawowe do których uczęszcza 640 uczniów oraz 1 Szkoła ponadpodstawowa tj. Zespół Szkół w Dobrzyniu nad Wisłą do którego uczęszcza 115 uczniów.

W szkołach podstawowych oraz w Zespole Szkół nie odnotowano żadnego przypadku spożywania napojów alkoholowych, brania narkotyków i dopalaczy.

Jednakże z przeprowadzonych badań wśród mieszkańców i młodzieży przy Opracowaniu Programu w drugiej połowie 2022 roku Przeciwdziałania Narkomanii wynika, że dla mieszkańców zdecydowanie najistotniejszymi problemami społecznymi w ich opinii są: bezrobocie 79%, zanieczyszczenie powietrza 77% uzależnienie od papierosów 75% oraz od alkoholu 74%. W większości ankietowani stwierdzili, że najbardziej powszechnymi zjawiskami uzależnień w ich środowisku są: nikotynizm 78% alkoholizm 74% oraz sieciologizm 73%.

42% ankietowanych deklaruje, że alkoholu spróbowało po raz pierwszy po uzyskaniu pełnoletności, kolejne 42% osób wskazało na wiek między 16 a 18 r. z 8% na wiek poniżej 15 lat tylko 8% respondentów zadeklarowało abstynencję. 46% badanych zna co najmniej jedną osobę zażywającą narkotyki lub dopalacze.

94% respondentów nie wie, gdzie może nabyć substancje psychoaktywne takie, jak narkotyki czy dopalacze. Pozostałe 6% wskazało Dobrzyń nad Wisłą.

Z potwierdzonych danych z Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobrzyniu nad Wisłą wynika, że w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 roku pomocą społeczną objętych było 489 rodzin, liczba osób w rodzinach 1074 z czego 32 rodzin to rodziny dotknięte problemem alkoholowym.

Natomiast narkomania była powodem udzielenia pomocy w 8 rodzinach.

Komenda Powiatowa Policji w Lipnie ujawniła następujące zdarzenia związane

z używaniem alkoholu przez sprawców:

1. ogólna ilość przestępstw	69
– wypadki drogowe	4
– nietrzeźwi kierowcy (w tym kierujący samochodami i rowerami)	53
– postępowania w sprawach znęcania się nad członkami rodziny	12
1. Wykroczenia gdzie występował alkohol:	
– art. 51§1 KW. zakłócanie porządku publicznego	26
– art. 141 KW. używanie słów nieprzyzwoitych	170
– art. 43 ustawy o wychowaniu w trzeźwości	124
2. Interwencje domowe:	215 (z NK - 12)

Na terenie gminy Dobrzyń nad Wisłą w 2022 roku były podejmowane przez KPP Lipno działania pod kryptonimem **ALKOHOL I NARKOTYKI** celem tych działań było ujawnienie i eliminowanie z ruchu kierujących będących pod działaniem alkoholu lub środka podobnie działającego do alkoholu.

Dostępność do alkoholu:

Liczba podmiotów gospodarczych prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych na dzień 31.12.2022 r. (dane według ewidencji działalności gospodarczej Urzędu Miasta i Gminy w Dobrzyniu nad Wisłą), przedstawia się następująco:

1. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych:
 1. ogólna liczba punktów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (bez piwa) wynosi 23 punkty
 1. limit zezwoleń na sprzedaż poszczególnych rodzajów napojów alkoholowych - ustalony został uchwałą nr LVI/275/2018 Rady Miejskiej Dobrzyń nad Wisłą z dnia 29 sierpnia 2018 r. w sprawie maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Miasta i Gminy Dobrzyń nad Wisłą (Dz. Urz. Woj. Kuj-Pom. z 2018 r. poz. 4378)
 2. Liczba punktów prowadzących wyłącznie sprzedaż napojów alkoholowych zawierających do 4,5% alkoholu oraz piwa – 5 punktów, w tym:
 - przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży – 4 punkty
 - przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży – 1 punkt.
 3. Liczba punktów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych zawierających od 4,5% do 18% alkoholu – 25 punkty.
 4. Liczba punktów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 18% alkoholu – 23 punkty.
 5. Liczba punktów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (gastronomia) – 6 punktów, w tym:
 - punkty z wyłączną sprzedażą napojów alkoholowych zawierających do 4,5% alkoholu oraz

piwa – 4 punkty,

- punkty ze sprzedażą napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% do 18% alkoholu – 2 punkty,
- punkty ze sprzedażą napojów alkoholowych zawierających powyżej 18% alkoholu – 2 punkty.

Powyższe zestawienie obejmuje czynną liczbę punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem i w miejscu sprzedaży.

II. PROFILAKTYKA

Nadużywanie alkoholu i zjawisko narkomanii powoduje spustoszenie u człowieka pijącego i jego bliskich, a także niesie za sobą ogromne straty ekonomiczne (koszty leczenia, wypadki, straty produkcyjne itp.) oraz takie straty, których nie można przeliczyć na pieniądze (utrata zdrowia, zaburzenia emocjonalne, koszty moralne i społeczne).

Jednym z najważniejszych zadań profilaktycznych jest zmniejszenie ilości spożywanego alkoholu oraz ograniczenie liczby nowych przypadków uzależnień. Jak wynika z przeprowadzonych badań 63% mieszkańców dostrzega potrzebę realizacji działań z zakresu profilaktyki uzależnień.

Zapobieganie jest zawsze tańsze i skuteczniejsze niż późniejsze leczenie i ponoszenie skutków.

Cel ten można osiągnąć poprzez:

- realizację programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniami poprzez szeroko rozumianą działalność kulturalną i sportową,
- organizowanie zajęć terapeutycznych dla dzieci i młodzieży z grup ryzyka, szczególnie z rodzin, w których nadużywany jest alkohol,
- upowszechnianie materiałów o tematyce alkoholowej i narkomanii,
- prowadzenie działalności edukacyjnej dotyczącej problemów alkoholowych, szczególnie z osobami prowadzącymi sprzedaż napojów alkoholowych,
- szerszą działalność edukacyjną wśród dzieci i młodzieży w szkołach,
- analizę na bieżąco sytuacji w tym zakresie oraz kontrolę skuteczności obejmowanych działań,
- udział w ogólnopolskich programach profilaktycznych.

III. POMOC TERAPEUTYCZNA I PRAWNA

1. Udzielanie pomocy terapeutycznej oraz pomocy prawnej osobom z problemami alkoholowymi i członkom ich rodzin w działającym przy Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej Punkcie Konsultacyjnym, gdzie zatrudnieni są terapeuta ds. uzależnień, specjalista do spraw przemocy w rodzinie oraz psycholog.
1. Rodzinom z problemami alkoholowymi udziela pomocy poprzez:
 - 1) bezpłatne świadczenia w zakresie terapii (kierowanie do specjalistycznych placówek), bezpośrednie rozmowy z terapeutą, konsultantką do spraw przemocy w rodzinie oraz psychologiem zatrudnionymi w punkcie;
 - 1) korzystanie z telefonu zaufania.

2. Dzieciom i młodzieży dotkniętej następstwami nadużywania alkoholu poprzez rodziców, zapewni się bezpłatną pomoc psychologiczną i socjoterapeutyczną.

IV. LECZNICTWO ODWYKOWE

Duże znaczenie ma zapobieganie rozwojowi choroby alkoholowej poprzez jej wczesne rozpoznanie i skuteczne leczenie.

Cel ten należy osiągnąć poprzez działający Zespół Interwencyjno-Motywacyjny Miejsko-Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, którego zadaniem jest prowadzenie spraw osób nadużywających i już uzależnionych od alkoholu przez rozmowy motywacyjne jak również w przypadkach trudnych, kierowanie tych spraw do sądu celem nałożenia obowiązku leczenia

V. ROLA I MIEJSCE INSTYTUCJI I DZIAŁAŃ SPOŁECZNYCH

Ważną rolę w działaniach profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz promocji zdrowego stylu życia spełniają instytucje i organizacje społeczne. Dlatego też należy:

- zwiększyć informacje o formach pomocy jakie można uzyskać w klubach abstynenta i grupach AA,
- dofinansować oferty z zakresu: rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałaniu narkomanii i przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- wspierać działania ruchów antyalkoholowych poprzez inspirację mieszkańców gminy do ich powstawania oraz wspomagania ich działalności.

VI. DOSTĘPNOŚĆ ALKOHOLU

Rada Miejska Dobrzyń nad Wisłą realizując zadania wynikające z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz przeciwdziałaniu narkomanii dążyć będzie do ograniczenia dostępności alkoholu poprzez:

1. W zakresie wydawania zezwoleń:
 - 1) maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Miasta i Gminy Dobrzyń nad Wisłą ustalonych Uchwałą Rady Miejskiej nr LVI/275/2018 z 29 sierpnia 2018 r.;
 - 1) sprzedaż detaliczna napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży prowadzona jest w sklepach branżowych i ogólnospożywczych. Oznacza to, że kupujący nie może spożywać alkoholu w punkcie sprzedaży jak również w jego obrębie i miejscach użyteczności publicznej, zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
1. W zakresie cofania zezwoleń:
 - art. 18 ust.10 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
2. W zakresie wygaszania zezwoleń:
 - art. 18 ust.12 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

VII. DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA

1. Określone w „Programie” zasady i kryteria podlegać będą kontroli w zakresie:
 - 1) wydanych zezwoleń;
 - 1) przestrzegania przez podmioty gospodarcze warunków określonych w ustawie i uchwałach Rady Miejskiej.
1. Uprawnionymi do kontroli są:
 - 1) osoby upoważnione przez Burmistrza Miasta i Gminy;
 - 1) Policja;
 - 2) Państwowa Inspekcja Handlowa;
 - 3) Państwowa Inspekcja Pracy;
 - 4) Państwowy Terenowy Inspektor Sanitarny.

VIII. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Do obowiązków posiadacza zezwolenia na sprzedaż alkoholu należy umieszczenie w widocznym miejscu:
 - 1) informacji o szkodliwości spożycia napojów alkoholowych;
 - 1) zezwolenia na sprzedaż (podawanie napojów alkoholowych);
 - 2) plakatu określającego przypadki, w których zezwolenie może być cofnięte.
1. Zaleca się, aby „Program” był realizowany w ścisłej współpracy i współdziałaniu z organami administracji i organizacjami zajmującymi się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych.
2. Zasady wynagradzania członków Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dobrzyniu nad Wisłą na rok 2024:
 1. za udział w posiedzeniu przysługuje wynagrodzenie dla:
 - a) przewodniczącego i wiceprzewodniczącego – 200 zł netto,
 - b) sekretarza – 190 zł netto,
 - c) pozostałych członków – 170 zł netto;
 1. podstawę do wypłacenia wyżej wymienionego wynagrodzenia stanowi podpis złożony na listach obecności z poszczególnych posiedzeń MGKRPA;
 2. przewodniczący planuje i organizuje prace Komisji.

PRELIMINARZ WYDATKÓW
DZIAŁ 85154 – ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
I NARKOMANII NA ROK 2024

Lp.	Wydatki	Plan na rok 2024
1.	Opłata szkoleń (wychowawców klas), członków MGKRP, instruktorów w świetlicy środowiskowej w zakresie profilaktyki uzależnień wśród młodzieży oraz opłata kosztów realizacji programów edukacyjnych, psychoedukacyjnych i spektakli profilaktycznych w szkołach.	20.500,00 zł
2.	Wydatki rzeczowe i inne związane z prowadzeniem świetlicy środowiskowej dla dzieci z rodzin dotkniętych patologią społeczną oraz utrzymanie biura komisji, punktu informacyjnego i wynagrodzenie specjalisty terapii uzależnień i przemocy w rodzinie w punkcie informacyjnym. Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego.	15.000,00 zł
3.	Finansowanie kosztów związanych z tworzeniem warunków do trzeźwego i zdrowego trybu życia / miejsca do uprawiania sportu, zabawy, wypoczynku i rekreacji.	33.000,00 zł
4.	Dofinansowanie imprez sportowych promujących czynny wypoczynek oraz kosztów dojazdów i korzystania z krytych pływalni. Organizowanie i prowadzenie programów profilaktycznych dla dzieci, młodzieży i ich rodziców, prowadzenie kampanii edukacyjnej obejmującej problematykę narkomanii i alkoholową, prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych jako element programów psychoprofilaktycznych przez szkoły itp.	10.000,00zł
5.	Zakup pomocy dydaktycznych, czasopism, płyt DVD, broszur, plakatów o tematyce przeciwalkoholowej i groźbach uzależnień.	1.500,00 zł
6.	Zakup sprzętu dla klubów i organizacji młodzieżowych promujących zdrowy tryb życia: sport, rekreację i czynny wypoczynek.	2.000,00 zł
7.	Przeciwdziałanie narkomanii.	8.000,00 zł
8.	Delegacje służbowe.	1.000,00 zł
9.	Wynagrodzenie komisji.	29.000,00 zł
	Razem:	120.000,00 zł

UZASADNIENIE

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2024 przedstawia zadania własne gminy, wynikające z ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Został on opracowany zgodnie z potrzebami występującymi na terenie gminy Dobrzyń nad Wisłą.

Realizacja „Programu” nie rozwiąże wszystkich problemów dotyczących uzależnień na terenie gminy Dobrzyń nad Wisłą, ale przyczyni się do tworzenia warunków sprzyjających do powstrzymywania się od spożywania alkoholu i narkotyków.

Wobec powyższego podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2024 jest zasadne.